

**Kuratorium Oświaty
Biała Podlaska**

***BIULETYN
INFORMACYJNY***

4/96

**ZAGROŻENIA PATOLOGICZNE
W SZKOŁACH**

Biała Podlaska, 3 kwietnia 1996r.

SZANOWNI PAŃSTWO,

oddajemy do rąk Państwa kolejny tematyczny Biuletyn Informacyjny Kuratorium Oświaty dotyczący zagrożeń patologicznych w szkołach. Znajdują się w nim materiały z zakresu narkomanii, alkoholizmu, przejawów przestępczości i demoralizacji występujących w zachowaniach młodzieży, a nawet dzieci.

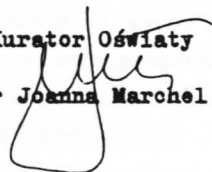
Niniejszy biuletyn ma na celu raz jeszcze podkreślenie wagi zjawiska wynikającego z niedostosowania społecznego dzieci i młodzieży szkolnej, tj.: używania środków odurzających, picia alkoholu, zachowań przestępczych.

Przejawy patologii społecznej są przedmiotem licznych akcji profilaktycznych i ożywionych dyskusji. Zdarza się jednak czasami, że te problemy są traktowane jako wstydlive, rzucające cień na dobre imię szkoły.

Jednakże ze względu na skalę zagrożeń przeciwdziałać i chronić przed tymi patologiami muszą wszyscy Ci, którym rozwój zdrowego fizycznie i moralnie młodego pokolenia nie jest obojętny. Do takich instytucji chroniących przed dezintegracją społeczną niewątpliwie należeć musi szkoła. Szkoła winna zatem także włączyć się w cały system instytucji urzędowych i społecznych zajmujących się tą problematyką. W wielu placówkach oświatowych naszego województwa tak się dzieje. Ze względu na skalę problemu zachęcam do jeszcze pełniejszego włączenia się zarówno w działania mające na celu diagnozowanie zjawiska jak i budowanie szerokich programów profilaktycznych oraz niosących pomoc uzależnionym i ich rodzinom.

Mam nadzieję, że przedstawione materiały będą pomocne w rozpoznaniu potrzeb oraz dostosowaniu do działań we własnym środowisku.

Kurator Oświaty
dr Joanna Marchel

O problemie narkomanii w woj. białskopodlaskim.

I. WSTĘP.

1. Kklasyfikacja narkotyków.

Zgodnie z klasyfikacją przyjętą przez ONZ oraz INTERPOL narkotyki dzielimy na:

A - substancje działające opóźniająco na ośrodkowy układ nerwowy;

B - substancje pobudzające ośrodkowy układ nerwowy;

C - substancje wywołujące zaburzenia w ośrodkowym układzie nerwowym.

GRUPA - A - *substancje działające opóźniająco na ośrodkowy układ nerwowy.*

Ogólnie zwane są depresorami lub psycholeptykami, których zażywanie powoduje efekty znieczulające i uspakajające.

Do tej kategorii narkotyków zalicza się:

- opium i jego pochodne: morfinę i heroinę;

- syntetyki z morfiny;

- barbiturany;

- leki uspokajające i hipnotyczne;

Opium jest środkiem odurzającym, a zarazem surowcem do produkcji użytecznych leków.

Znane jest od tysiącleci, a poprzez swoje pochodne, jakimi są m.in. morfina i heroina, rozpowszechniło się na wszystkie kontynenty i kraje świata.

Opium otrzymuje się poprzez nacinanie jeszcze zielonych owoców - makówek - maku lekarskiego, w terminie ok. 10 dni po opadnięciu płatków kwiatowych. Mleczna ciecz wypływająca z nacięć utlenia się i przybiera kolor brązowo-brunatny. Produkt ten zeszkrobuje się, zebrana masa stanowi *opium surowe*. Opium surowe poddawane jest zabiegom oczyszczającym.

Należy podkreślić, iż nielegalne plantacje maku lekarskiego występują w regionie tzw. Złotego Trójkąta, do którego należą Birma, Laos i Tajlandia oraz w regionie zwanym Złotym Półksiężycem - Afganistan, Pakistan i Iran..

Opium jako samoistny narkotyk przyjmowany jest głównie w postaci naparu, najczęściej jednak palony jest w specjalnych fajkach opiumowych. Obecnie jednak znaczna część opium przetwarzana jest w nielegalnych laboratoriach na *heroinę*.

Heroina jest produktem półsyntetycznym, wprowadzona została do lecznictwa pod koniec XIX wieku, a od lat 20-tych obecnego stulecia, równoległe do wycofywania jej z legalnego lecznictwa, zaczęła pojawiać się na rynkach narkotycznych USA i Europy.

Czysta heroina występuje jako sypki i lekki proszek w kolorze białym, często o odcieniu beżowym i zawiera 60-95% środka odurzającego tj. diacetylmorfiny.

Morfina jest głównym alkaloidem pochodzącym z opium, a po raz pierwszy wyizolowano ją w XIX wieku. Obecnie morfina produkowana jest przez przemysł farmaceutyczny, na rynku narkotycznym - nielegalnym, odgrywa mniejszą rolę. Morfina występuje pod postacią białego proszku, w pigułkach, a także w stanie płynnym w ampułkach.

Pochodne morfiny zwane inaczej morfinami syntetycznymi atryzymywane są z pochodnych smoły węglowej lub ropy naftowej. Oto niektóre nazwy handlowe tych środków.

DOLARGAN, DOLANTIN, AMIDON, POLAMIDON. Są one lekami przeciwbólowymi, a przez narkomanów używane są jako środek zastępujący heroinę.

Barbituranty - pochodne kwasu barbiturowego, środki używane w lecznictwie, oraz niestety nadużywane przez narkomanów. Znane nazwy handlowe to: VERONAL, LUMINAL.

Leki uspokajające i hipnotyczne - mają szerokie zastosowanie w lecznictwie - działanie przeciwbólowe i własności uspokajające. Nadużywane przez narkomanów są: ELENIUM, LIBRIUM, RELANIUM, VALIUM, itp.

Po doprowadzeniu do organizmu wszystkie narkotyki tej grupy powodują najpierw stan euforii, potem zubożenia i uśpienia.

Po dłuższym użytkowaniu powodują uzależnienie fizyczne i psychiczne.

GRUPA B - substancje pobudzające ośrodkowy układ nerwowy.

Do tej kategorii zalicza się następujące produkty:

- liście krzewu kokainowego i kokainę;

- crack;
- khat;
- amfetaminy;
- różne substancje i leki psychotropowe.

Kokaina - krzew kokainowy zwany biologicznie Erythroxylian coca, mierzy 1-1,5 m, zbiorów liści dokonuje się w zależności od strefy geograficznej, kilkakrotnie w roku. Krzew ten występuje głównie na wyżynach andyjskich w Ameryce Południowej. Mianem kokainy określa się produkt finalny otrzymywany z przetworzonych liści krzewu kokainowego. Kokaina ma postać białego, krystalicznego proszku, nazywanego też w języku potocznym „śniegiem”. Najczęściej przmykana jest w woreczkach foliowych. W detalicznej sprzedaży dla konsumentów czystość kokainy wynosi 10-30%, a cena 1g takiego preparatu np. w Paryżu waha się od 100-150 dolarów USA. Do organizmu wprowadza się ją najczęściej poprzez inhalację lub wstrzykiwanie, często z domieszką heroiny.

Crack - chemicznie crack jest surową, nieoczyszczoną kokainą, który otrzymuje się mieszając czystą kokainę z oczyszczoną sodą lub amoniakiem i poddając mieszaninę obróbce termicznej, lub też dodając do tzw. pasty kokainowej oczyszczoną sodę i wapno i podgrzewając do odpowiedniej temperatury. Na rynku narkotycznym crack występuje pod postacią kamyków-żwiru-koloru białego, beżowego lub brązowego. Sprzedaje się opakowany w małe flakoniki, woreczki foliowe lub folię aluminiową. Crack nie jest rozpuszczalny w wodzie, więc nie daje się wstrzykiwać. Jest on palony razem z tytoniem lub marihuaną.

Khat krzew o biologicznej nazwie *Catha Edulis*, rośnie w Afryce Wschodniej i na Madagaskarze. Wykorzystuje się liście i młode pędy tej rośliny - świeże są żute, suszone dodawane do herbaty.

Amfetaminy - wynalezione w 1910 aminy syntetyczne nazwano amfetaminami. Z tej grupy substancji do najbardziej znanych zalicza się: amfetaminę met amfetaminę, deksydrynę. Od 1950 roku obrót amfetaminami poddany został reglamentacji, rynek narkotyczny pomimo to zasilany jest amfetaminą z legalnego przemysłu farmaceutycznego, jak też z wytwórni całkowicie nielegalnych działających zwłaszcza w państwach Europy Zachodniej, a od 1980 roku w Polsce. Szacuje się że w 1992 roku w naszym kraju wyprodukowano 500 kg tego narkotyku.

Amfetaminy występują pod różnymi formami, w pigułkach, kapsułkach, jako biały lub różowy proszek a także w postaci płynnej. Zażywane są doustnie, przez inhalację i dożylnie wstrzykiwane.

Inne substancje i leki psychotropowe - są to najczęściej pochodne amfetaminy, poza przemysłem farmaceutycznym, wytwarzane również nielegalnie. Występują w podobnych postaciach jak amfetamina. Inaczej zwane są substancjami psychotropowymi. Z tych substancji najbardziej znane są tzw. leki psychodysleptyczne używane w psychiatrii tzw. „psychodeliki” m.in. MDA, MDMA, 2-CB i in.

Narkotyki z grupy B wywierają na organizm silne działania pobudzające wywołując objawy upojenia ze stanem dobrego samopoczucia, eliminują zmęczenie, dają uczucie wielkiej mocy połączone z pożądaniem seksualnym. Powodują również oczywiście znaczne szkody w organizmie: zakłócenia systemu oddechowego, pracy serca, zakłócenia systemu nerwowego. Przedawkowania powodują śmierć. Przy dłuższym używaniu powodują uzależnienie się organizmu.

GRUPA C - substancje wywołujące zaburzenia w ośrodkowym układzie nerwowym.

Są to środki halucynogenne lub psychodysleptyczne, które zakłócają działanie centralnego systemu nerwowego, wywołując u biorców zmiany percepcji wizualnej i czasoprzestrzennej. W tej kategorii mieszczą się:

- konopie indyjskie,
- LSD 25,
- meskalina,
- psylocybina.

Konopie indyjskie - biologicznie Cannabis Sativa Linne, są jedną z najstarszych roślin narkotycznych, ich uprawa wywodzi się w Azji Środkowej. Konopie indyjskie to jednoroczna roślina zielna, o wysokości 1-5 m, powierzchnia ich liści pokryta jest włoskami wydzielającymi żywicę, w której zawarte są związki aktywne tzw. kannabinoidy.

Największymi producentami i eksporterami konopii są: Tajlandia, Afganistan, Pakistan, Nepal, Liban, Kolumbia i niektóre kraje Afryki Zachodniej i Środkowej. Z konopii indyjskich otrzymuje się marihuanę, zbierając szczytowe części kwiatów- i owoconośne tej rośliny. Po posiekaniu i wysuszeniu marihuana uzyskuje postać tytoniu lub herbaty. Marihuanę pali się najczęściej w postaci papierosów lub fajki, pije się również wywar.

Haszysz - otrzymuje się z żywicznych wydzielin liści konopii indyjskich, żywicę zagęszcza się i prując nadaje jej kształt małych, twardych placków lub tabliczek. Wydzielają one charakterystyczny, mocny zapach. Haszysz pali się najczęściej zmieszany z tytoniem.

Olej haszyszowy - otrzymuje się w procesie destylacji liści konopii indyjskich. Do organizmu wprowadza się doustnie - najczęściej jednak wraz z dymem tytoniowym.

LSD 25 - wyizolował ze sporyszu - pasożytniczego grzyba w kłosach żyta - w 1938r. niemiecki naukowiec dr Hoffman. Narkotyk ten ma postać bezbarwnego płynu, bez zapachu i smaku, bywa też rozpuszczalny w postaci białego, krystalicznego proszku nierozpuszczalnego w wodzie, lecz w rozpuszczalnikach organicznych. LSD można otrzymać również syntetycznie. Z racji mikroskopijnej wielkości dawki - ok. 100 mikrogramów - LSD rozprawdza się pod postacią małych tabletek, cukierków, a zwłaszcza bibulek nasączonych kroplą LSD. Coraz częściej trafia do Polski. Na ogół przyjmuje się go doustnie.

Psylocybina - grzyb, zbierany i spożywany w stanie surowym lub suszonym. Znany już w dawnych imperiach Majów i Azteków.

Omawiając tą grupę narkotyków należy wspomnieć również o tzw. środkach wziewnych, które pojawiły się niedawno i są obecnie używane przez nieletnich narkomanów. Odurzają się oni oparami takich substancji jak: eter, benzen, aceton, tri i in.

Narkotyki z tej grupy dają odczucie porównywalne do upojenia alkoholowego. Wyróżnić można takie fazy jak:

- podniecenie i euforia - ekstaza, sny na jawie i stan błogości,
- opadanie emocji, stan depresji.

Na ogół nie powodują uzależnienia fizycznego. Dłużej używane mogą powodować groźne i nieodwracalne choroby umysłowe.

II. PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII W POLSKIM PRAWIE KARNYM.

Produkcja, handel i konsumpcja nielegalnych narkotyków od czasu ich skokowego wzrostu w latach 60-70 b.stulecia rozwinęły się do problemów o globalnych wymiarach. Nastąpił rozwój od tzw. fali narkomanii do światowej „wojny narkotyków”. Przewiduje się lawinowy napływ narkotyków do państw Europy Zachodniej oraz Polski oraz państw bloku wschodniego. Obowiązujące w wielu państwach prawo karne dot. środków

odurzających można uważać za rodzaj prawa szczególnego, również z międzynarodowego punktu widzenia, wprowadza ono bowiem takie elementy jak: ogłoszenie karalności czynności usiłowania, przygotowania i udziału, ukształtowanie okoliczności czynu jako abstrakcyjnych przestępstw zagrożenia i inne instytucjonalne właściwości, które często wchodzą w niebezpieczną kolizję z zasadami państwa prawa.

W wielu przypadkach zauważa się bezsilność prawa karnego w stosunku do narkomanii; poszukuje się nowych koncepcji kontroli tego społecznie szkodliwego zjawiska. Problem narkomanii w Polsce w szerokim ujęciu reguluje „Ustawa o zapobieganiu, leczeniu i zwalczaniu narkomanii” z dnia 31.01.1985 roku z późniejszymi zmianami. Polski ustawodawca podejmując próbę przeciwdziałania narkomanii za pomocą norm prawa karnego przyjął deklaratywnie model profilaktyczno leczniczy, nie zaś represyjny. Przepisy karne obowiązującej ustawy nie penalizują zachowań osób uzależnionych, ściśle związanych z zaspokojeniem głodu narkotycznego - posiadanie narkotyku, przyjmowanie go w obecności innych osób - lecz czynią kryminalnie bezprawnymi zachowania powodujące dostępność narkotyków dla osób uzależnionych. Przepis art.26 Ustawy zakazuje pod groźbą kary pozbawienia wolności uprawy maku lub konopii wbrew przepisom Ustawy. Ten sam przepis w swej dalszej części czyni występkiem samo zbieranie przez osobę nieuprawnioną mleczka makowego, słomy makowej, żywicy lub ziela konopii. Zabór w celu przywłaszczenia mleczka makowego, słomy makowej, środków odurzających lub psychotropowych jest *przestępstwem kradzieży niezależnie od wartości przedmiotu zaboru*.

Przerabianie słomy makowej lub mleczka makowego, wyrabianie lub przerabianie środków odurzających bądź psychotropowych stanowi przestępstwo z art. 27 Ustawy. Zachowania opisane w tym przepisie dozwolone są tylko na mocy zezwoleń Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej - oraz jeżeli dokonywane są w aptekach. Wytwarzanie środków powodujących uzależnienia ustawodawca traktuje jako czyn społecznie szkodliwy w stopniu uzasadniającym *spenalizowanie czynności przygotowawczych* do nielegalnego działania. Tak więc wyrabianie, przechowywanie, zdobywanie lub nabywanie przyrządów, które służą lub są przeznaczone do niedozwolonego wyrobu lub przerobu środków odurzających albo psychotropowych *jest przestępstwem*.

Wprowadzenie do nielegalnego obrotu mleczka makowego i słomy makowej, a także gotowych środków odurzających lub psychotropowych jest przestępstwem opisanym w art. 30 Ustawy. Wprowadzenie do obrotu wymienionych surowców i środków może polegać

zarówno na ich sprzedaży, jak i na bezpłatnym udostępnieniu nieokreślonej liczbie osób. Udzielanie przez nieuprawnionego sprawcę innej osobie środka odurzającego lub psychotropowego, a także nakłanianie do zażycia takiego środka jest czynem zabronionym w treści art. 31 Ustawy. Przepięne udzielanie środka odurzającego lub psychotropowego ma miejsce także wtedy, gdy osoba, której środek taki został udzielony, nie zażyła go - omawiane przestęstwo ma charakter formalny. Także nakłanianie, rozumiane jako namawianie do zażycia środka mogącego spowodować uzależnienie, stanowi zachowanie przestępane, niezależnie od jego skuteczności.

Surowszej odpowiedzialności karnej podlega sprawca, który udziela innej osobie środka odurzającego lub psychotropowego, ułatwia zażywanie, albo nakłania do zażywania takiego środka, jeżeli czyni to w celu osiągnięcia korzyści majątkowej albo osobistej - art. 32 Ustawy.

Odrębny typ rodzajowy przestęstwa stanowi przywóz z zagranicy lub wywóz z kraju, a także tranzytowy przewóz środków odurzających lub psychotropowcy - art. 28 Ustawy. Przywóz do kraju, wywóz lub tranzyt znacznej ilości narkotyków jest zbrodnią - art. 29 ust. 3 Ustawy. Przepis ten ma stanowić podstawę prawną dla szczególnie surowego ścigania handlowego przemytu narkotyków, niezależnie od tego, czy środki narkotyczne zostały wytworzone w kraju, czy też za granicą i gdzie położone jest docelowe miejsce ich dostarczania.

Specyfika zjawiska narkomanii w Polsce polega na tym, że osoby uzależnione często same podejmują produkcję środków odurzających maksymalnie uproszczonymi technologiami - „kompot, polska heroina”, zarówno w celu zaspokojenia własnych potrzeb jak również udzielania ich innym osobom uzależnionym.

Biorąc pod uwagę fakt, iż organy ścigania napotykają na duże trudności przy próbach udowodnienia, że zakwestionowany środek odurzający pochodzi od konkretnego sprawcy - osoby uzależnione nie są zainteresowane w ujawnieniu takich faktów - projekt nowej ustawy o zwalczaniu narkomanii postuluje objęcie penalizacją *samego posiadania środków narkotycznych*. Przyjęcie takich rozwiązań radykalnie upraszczałoby proces dowodzenia przed sądem faktu dokonania czynu zabronionego, wyczerpującego się w znaczeniu czasownikowym „posiadanie” takich środków.

Niezależnie od przepisów karnych Ustawa z 1985 roku nakłada na organy państwowe i samorządowe obowiązek podejmowania działalności wychowawczej i profilaktycznej, leczenia, rehabilitacji oraz resocjalizacji osób uzależnionych.

III. WYBRANE ASPEKTY NARKOMANII I PRZESTĘPSTW NARKOTYKOWYCH w WOJ. BIALSKOPODLASKIM.

Na terenie miasta Biała Podlaska szacunkowa liczba osób w sposób stały używających substancji odurzających wynosi 80 do 100. Przedział wiekowy tych osób mieści się w granicach 17-45 lat. Większość z nich stanowią uczniowie białskich szkół ponadpodstawowych oraz studenci wyższej uczelni. Ponadto pewną część uzależnionych stanowią osoby, które weszły w nałóg podczas nauki w wyżej wspomnianych placówkach i po ich ukończeniu nie przerwały przyjmowania narkotyków.

W użyciu są wszystkie rodzaje środków narkotycznych, od opiatów uzyskiwanych z nielegalnych upraw maku, poprzez marihuanę z nielegalnych, przydomowych upraw konopii indyjskich, haszysz i marihuanę pochodzące z przemytu, aż po narkotyki syntetyczne. W sezonie letnio-jesiennym na terenie gminy Biała Podlaska znajduje się wiele nielegalnych upraw maku, z których słomę narkomanii uzyskują drogą kradzieży lub zakupu u plantatorów. Istnienie niewielkich, o powierzchni kilku metrów kwadratowych; plantacji konopii indyjskich stwierdzono na terenie ogródków działkowych. Ponadto poszczególne osoby uzależnione uprawiają konopie indyjskie w skrzynkach balkonowych. Haszysz i marihuana w większej skali są zdobywane w Brześciu i przemycane systemem „mrówczym” lub nielegalnie nabywane w Warszawie.

O realności zagrożeń świadczyć mogą ujawnione w latach 1993-95 fakty przemytu do woj. białskopodlaskiego drogą kolejową i taborem samochodowym narkotyków: 2 tys. kg haszyszu, 3 kg heroiny i ok 10 kg innych narkotyków pochodzenia roślinnego. Można przyjąć, iż ujawnione przypadki satnowią ok. 5% ogólnej masy przemycanych środków odurzających i narkotycznych.

Jak ustalono, na terenie miasta istnieje spora grupa osób, w większości uczniów, nawet szkół podstawowych narkotyzujących się za pomocą wdychania oparów klejów, zażywania leków uspokajających i psychotropowych typu relanium i aviomarin. Należy sądzić, że

grupa ta jest kilkakrotnie liczniejsza od grupy aktywnych narkomanów. Zanotowano w Białej Podlaskiej również próby kupna w laboratoriach chemicznych środków mogących służyć do syntezy amfetaminy, a w szczególności bezwodnika kwasu octowego. Należy przy tym zaznaczyć, że dostępność środków odurzających w szkołach ponadpodstawowych i uczelni jest duża, są one rozprowadzane przez dealerów, którzy wywodzą się ze środowiska szkolnego. Do około połowy 1994 roku sprzedający w większości nie byli uczniami szkół, w których rozprowadzali „towar”. Wprowadzony przez niektóre dyrekcje szkół system identyfikatorów wymusił na handlarzach zmianę sposobu rozprowadzania narkotyków w placówkach oświatowych.

Według danych ankiety przeprowadzonej wśród uczniów i studentów w 1993 roku 85% respondentów wie gdzie i jak dokonać zakupu środków odurzających w szkole lub w mieście, ok. 6% używa lub używało narkotyków. W tymże 1993 roku nie zanotowano przypadków wprowadzenia do obrotu produktów uzyskanych z przydomowej uprawy konopii indyjskich, nie zanotowano również wypadków używania amfetaminy na większą skalę. Ten ostatni rodzaj narkotyku był w roku 1993 używany przez niewielkie grono osób w celach „sondażowych”. Od tego czasu amfetamina stała się w Białej Podl. powszechnie dostępna. Jej zakup na terenie placówek oświatowych jest bardzo łatwy. Amfetamina dostępna jest w formie tzw. „działek” o wadze 100 mg zawiniętych w folię aluminiową, najczęściej w kolorze srebrnym.

Amfetamina jako środek powodujący szybkie uzależnienie psychiczne i fizyczne jest szczególnie niebezpieczna dla osób młodych. Do pierwszego kontaktu z narkotykiem najczęściej dochodzi przed wydarzeniami mającymi związek z dużym wysiłkiem umysłowym np. egzaminami maturalnymi i do szkół wyższych itp. Użytkownicy amfetaminy poszukują przedłużenia stanu popudzenia, znosi ona bowiem zmęczenie i senność, zwiększa uwagę oraz zdolność koncentracji. Działa też ekscytująco, pobudza seksualnie, a także powoduje utratę łaknienia. Wyżej wspomniane efekty działań narkotyku są szczególnie pożądane przez uczniów i studentów, jednorazowe uzyskanie pozytywnego efektu (wysoki stopień przyswojenia wiedzy) powoduje, nawet u osób nie mających zamiaru wejścia w nałóg; chęć użycia narkotyku w przypadku zaistnienia sytuacji analogicznej jak przy pierwszym użyciu. Po fazie egzaltacji następuje przykro odczuwana depresja, wywołująca z kolei pragnienie ponownego zażycia produktu.

Walka z tym społecznie niebezpiecznym zjawiskiem musi odbywać się wielopłaszczyznowo, a w szczególności koncentrować się na: leczeniu osób uzależnionych, działalności uświadamiającej w środowiskach zagrożonych i odcinaniu źródeł zaopatrzenia w narkotyki.

Ustawa o zapobieganiu narkomanii z 31.01.1985 roku oraz projekt nowej Ustawy w artykułach 4 i 23 nakładają na placówki resortu edukacji obowiązek współdziałania z organami ministerstw: Zdrowia i Opieki Społecznej, Sprawiedliwości, Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz Spraw Wewnętrznych w zapobieganiu i zwalczaniu narkomanii.

W praktyce, na poziomie szkół problem sprowadza się do kampanii uświadamiającej, wyselekcjonowania osób używających narkotyki, celem poddania ich leczeniu odwykowemu, jak również typowanie uczniów zajmujących się rozprowadzaniem środków odurzających celem odcięcia źródeł zaopatrzenia.

Pomocnym dla organów ścigania będzie uzyskiwanie próbek środków narkotycznych, a szczególnie amfetaminy, rozprowadzanych w szkołach. Umożliwi to wykonanie badań profilowych próbki i ustalenie w ten sposób źródła pochodzenia narkotyku - nielegalnych wytwórni syntetycznych środków odurzających.

Cena „działki” amfetaminy w białskich szkołach średnich waha się około 10 złotych za 100 mg. Świadczy to o niezbyt długim łańcuchu pośredników, a więc o bliskości producenta. Tak nisko ustawiona cena powoduje również wzrost popytu, należy więc oczekiwać narastania problemu narkomanii w szkołach. Ograniczenie tego zjawiska można uzyskać jedynie we współpracy wszystkich zainteresowanych służb i placówek oświatowych.

APEL DO DYREKTORÓW SZKÓŁ I PLACÓWEK WYCHOWAWCZYCH

Publikowane w krajowych raportach Ministerstwa Zdrowia dane wskazują na dramatyczną zmianę w postawach młodzieży wobec alkoholu w ostatnich latach. Zjawisko to uwidacznia się w postaci:

- obniżenia wieku inicjacji alkoholowej,
- stałego zwiększania się spożycia alkoholu wśród dzieci i młodzieży,
- zatarcia różnic w stylu picia między dziewczętami i chłopcami.

Badania przeprowadzone na zlecenie Pełnomocnika Wojewody d /s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie województwa białkopodlaskiego potwierdzają występowanie u nas niekorzystnych zjawisk krajowych.

Według danych zawartych w "Raportach z monitorowania problemów alkoholowych na terenie województwa białkopodlaskiego" za lata 1994-1995 wynika, że 67, 5% badanej młodzieży w wieku 13 - 15 lat przyznaje się do swoich kontaktów z alkoholem. Obserwuje się znaczny spadek wieku inicjacji alkoholowej (średnia wieku 10 lat).

Badania wykazały, że przeciętny uczeń 7 klasy szkoły podstawowej miesięcznie wypija następujące ilości alkoholu:

- 1,6 butelek piwa
- 1 lampkę wina
- 1,6 kieliszka wódki
- 0,5 szklanki koktajlu

Na poziomie szkół ponadpodstawowych do systematycznej konsumpcji alkoholu przyznaje się co czwarty badany. Najczęściej spożywają alkohol uczniowie zasadniczych szkół zawodowych oraz techników i liceów zawodowych (odpowiednio: 83,5 % oraz 82,6 %).

Stosunkowo mniej pijących znajduje się wśród uczniów liceów ogólnokształcących, chociaż i w tym środowisku odsetek uczniów, którzy mieli kontakt z alkoholem jest wysoki (68 %).

Przeciętny uczeń ZSZ miesięcznie wypija:

- 6 butelek piwa
- 30 lampek wina
- 2 lampki szampana
- 8 kieliszków wódki
- 1 szklanekę koktajlu

25 % uczniów województwa białkopodlaskiego ma za sobą doświadczenia związane z upiciem się alkoholem.

W 1994 roku w Izbie Wyrzężeń w Białej Podlaskiej zatrzymano 65 nieletnich.

Najczęściej młodzież pije z kolegami (42 % wskazań), ewentualnie z rodzicami (7 % przebadanej populacji wskazuje na ten typ towarzystwa przy picciu alkoholu) lub z innymi dorosłymi (6 % wskazań). 7 % badanych uczniów mówi o picciu alkoholu w samotności.

Systematycznie wzrasta też liczba rodziców, którzy nie wywiązują się z obowiązków rodzicielskich z powodu alkoholizmu, co w dużym stopniu rzutuje na wzrost ilości dzieci zagrożonych demoralizacją i zdemoralizowanych. Z problemem częstego picia alkoholu przez przynajmniej jednego z rodziców spotyka się co piąty badany uczeń.

Największy zakres tego typu doświadczeń mają uczniowie zasadniczych szkół zawodowych, następnie techników i liceów zawodowych, liceów ogólnokształcących i szkół podstawowych.

Badania wykazały, że współuczestniczenie w przykrych sytuacjach spowodowanych nadużyciem alkoholu nie jest dla młodzieży czynnikiem wystarczającym do zaniechania jego konsumpcji

Raport wykazuje również niedostateczny poziom wiedzy uczniów na temat szkodliwości picia alkoholu. Wiedza na temat szkodliwości alkoholu wiąże się z ogólnym poziomem wiedzy prezentowanej przez uczniów: im niższy jej poziom, tym mniejsza wiedza o alkoholu.

Istnieją uzasadnione przypuszczenia, że w związku z łatwym dostępem do alkoholu i traktowaniem przez młodzież picia jako powszechnego obyczaju i środka stymulującego dobre samopoczucie, a nie dostrzeganie przez nich wiążących się z tym zagrożeń, zjawisko rozpowszechniania się alkoholizmu wśród młodzieży może mieć tendencje wzrostowe. Powszechne picie alkoholu przez młodzież jest poważnym problemem, ponieważ należy pamiętać, że nawet znikome ilości alkoholu, niegroźne dla dorosłych, mogą uszkadzać procesy rozwojowe dzieci i młodzieży. Dotyczy to nie tylko rozwoju biologicznego ale również procesów związanych z uczeniem się, zapamiętywaniem oraz rozwojem emocjonalnym

i społecznym. Młodzież odznacza się znacznie mniejszą tolerancją na alkohol i znacznie szybciej uzależnia się od niego, co oprócz dramatów osobistych prowadzi do bardzo niekorzystnych zjawisk społecznych i wszelkiego rodzaju patologii.

Dlatego też rozwiązywanie problemów alkoholowych dotyczących młodzieży i zapobieganie im, powinno stać się troską wszystkich dorosłych a szczególnie rodziców, wychowawców i nauczycieli. Obecna sytuacja wymaga natychmiastowych działań interwencyjnych i zwiększenia oddziaływania profilaktycznego na terenie szkół.

Tymczasem badania sondażowe opublikowane w Raporcie wykazały, że zbyt mała ilość nauczycieli jest przeszkolona z zakresu profilaktyki przeciwalkoholowej i nie potrafi prowadzić tego typu zajęć z młodzieżą.

Obecnie w Polsce funkcjonuje wiele interesujących, opracowanych przez specjalistów programów z zakresu profilaktyki uzależnień. W ramach zajęć prowadzonych według tych programów, oprócz podstawowej wiedzy o zagrożeniach związanych z alkoholem i innymi środkami uzależniającymi, dzieci i młodzież zdobywają i rozwijają umiejętności psychologiczne, które wzmacniają w nich poczucie własnej wartości, uczą poprawnych kontaktów interpersonalnych, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z napięciami i stresem bez sięgania po używki i przygotowują do prowadzenia zdrowego stylu życia. Część pedagogów szkolnych, wychowawców i nauczycieli w województwie białkopodlaskim została przeszkolona z zakresu prowadzenia zajęć z dziećmi i młodzieżą według tych programów i część z nich prowadzi w oparciu o nie działania profilaktyczne w szkołach. Są to takie programy jak: "Spójrz inaczej", "Elementarz", "Dziękuję nie", "Profilaktyka uzależnień w szkole humanistycznej", "To jest twoja decyzja", "Nasze spotkania". Niestety, programami tymi jest objęta jeszcze zbyt mała liczba uczniów w stosunku do ogólnej populacji.

Apelujemy w związku z tym do dyrektorów szkół, aby zachęcali nauczycieli do uczestniczenia w różnego rodzaju szkoleniach z zakresu profilaktyki a także, aby ułatwiali przeszkolonym nauczycielom prowadzenie zajęć profilaktycznych na terenie szkół, wspierając ich i motywując w ramach istniejących możliwości.

Informujemy również, że od bieżącego roku istnieje możliwość przeprowadzenia w szkołach województwa białkopodlaskiego Programu Profilaktycznego dla Młodzieży NOE,¹¹ objętego patronatem Kuratorium Oświaty w województwie Podlaskiej. Jest to program autorski, opracowany w Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i zaakceptowany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej. Program NOE jest odrębny w swoim charakterze od wielu dotychczasowych działań profilaktycznych. Jest adresowany do starszych klas szkoły podstawowej i do uczniów szkół średnich. Ma charakter 4 - godzinnego, jednorazowego spotkania z dużą grupą młodzieży (około 120 osób jednocześnie). Program został tak skonstruowany, aby mimo wielkości grupy osiągać dobre rezultaty, w postaci zmiany postaw wobec sytuacji zagrażającej młodzieży, co potwierdzają badania ewaluacyjne przeprowadzone przez PARPA na terenie

tych szkół, w których program przeprowadzono. W trakcie spotkania, młodzież poprzez aktywne uczestnictwo, dokonuje znaczących odkryć w zakresie mechanizmów popadania w nałóg alkoholowy oraz problemów związanych z uzależnieniem i współuzależnieniem. Dotychczasowe doświadczenia z realizacji programu wskazują na duże zainteresowanie oraz zaangażowanie emocjonalne większości biorących w nim udział osób.

Realizacja programu NOE na terenie szkoły jest odpłatna, ale istnieje możliwość refundacji przez Urzędy Miast i Gmin z funduszy przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.

Bliższych informacji na temat programu można uzyskać u doradcy do spraw wychowania Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego mgr Anny Michalczuk.

Kontakt telefoniczny: wtorki i czwartki tel. 43-37-26 (PPP nr 1 w Białej Podlaskiej)
tel. domowy: 44-17-30

Biała Podlaska, dnia 1996.03.

Wszyscy jesteśmy zaniepokojeni sprawą bezpieczeństwa w szkołach naszego województwa.

Policyjne dane statystyczne a także napływające informacje ze szkół mówią, że przestępczość oraz demoralizacja dzieci i młodzieży jest zjawiskiem szerszym niż sądzimy. Poważnym problemem jest także agresywne zachowanie młodzieży na terenie szkół jak też poza nimi.

Chcąc wyjść z zapotrzebowaniu społecznemu proponujemy wprowadzenie do realizacji w 1996 roku w Waszej Szkole programu profilaktycznego p.n. "Bezpieczna Szkoła".

Istotą programu jest stworzenie warunków do (~~warunków~~) do bezpiecznego funkcjonowania szkoły, wolnej od zagrożeń oraz opracowanie algorytmu działania w przypadku wystąpienia zagrożeń na terenie placówki.

Osiągnięcie powyższych celów byłoby możliwe poprzez:

- utrzymywanie bieżącego bezpośredniego kontaktu podmiotów zajmujących się problematyką dzieci i młodzieży z Wydziałami Oświaty Administracji Rządowej i Samorządowej i dyrekcjami poszczególnych szkół.
- zbudowanie systemu przepływu informacji pomiędzy zainteresowanymi podmiotami w zakresie przeciwdziałania zjawisku przestępczości i demoralizacji dzieci i młodzieży.
- wprowadzenie do zajęć lekcyjnych programów dot. bezpiecznych zachowań:
 - a/ w domu
 - b/ w drodze do szkoły /przy przejściu przez ulicę, podczas spotkania z nieznanymi/

c/zabawy na podwórku /placu zabaw/.

Akces wyrażający chęć przystąpienia do opracowania i realizacji programu profilaktycznego p.n. "Bezpieczna Szkoła" należy kierować w terminie do 30 kwietnia 1996 roku na adres:

KOMENDA WOJEWÓDZKA POLICJI
W BIAŁEJ PODLASKIEJ
PL.WOJSKA POLSKIEGO 23
WYDZIAŁ PREWENCJI .

Koordynatorem programu "Bezpieczna Szkoła"
z ramienia Komendy Woj.Policji w Białej
Podlaskiej będzie:

kom.Ryszard Niczyporuk
tel, 43-52-29 wew. 12-61.

ZASTĘPCA
KOMENDANTA MIASTOWEGO POLICJI
W BIAŁCE PODLASKIEJ

nadkom. mgr Ryszard Litwinuk

Dotk. E. II. 131/96.

I N F O R M A C J A

o rozmiarach przestępczości i demoralizacji nieletnich w 1995 roku na terenie województwa białkopodlaskiego.

Jednym z podstawowych zadań Policji jest przeciwdziałanie zjawiskom kryminogennym zwłaszcza w środowisku dzieci i młodzieży. Przestępczość i demoralizacja dzieci i młodzieży wywiera ujemny wpływ na kształtowanie postaw i zachowań.

Na ogólną liczbę 8133 stwierdzonych przestępstw na terenie województwa białkopodlaskiego w 1995r - 437 czynów zostało popełnionych przez osoby nieletnie. Stanowi to 5.3% stwierdzonych przestępstw. W roku 1994 wskaźnik ten wynosił 4.7%. Zaś z 4391 podejrzanych - 580 to osoby nieletnie. Wskaźnik udziału nieletnich do ogółu podejrzanych wynosi 13.2%. W analizowanym okresie nastąpił wzrost przestępczości nieletnich z 309 do 437 to jest o 128 czynów /dynamika wzrostu wynosi 141.4/ oraz wzrósł w osobach z 432 do 580 to jest o 157 /wskaźnik dynamiki wzrostu wynosi 137.1/.

W 1995 roku w porównaniu z 1994 nastąpił wzrost przestępczości w większości kategorii przestępstw.

W poszczególnych kategoriach przestępczość nieletnich przedstawia się następująco:

-zwałczenie- w 1995r odnotowano 3 czyny popełnione przez nieletnich W 1994r nieletni w tej kategorii popełnili 1 czyn./wskaźnik dynamiki wzrostu wynosi 300%.

-uszkodzenie ciała- w 1995r odnotowano 14 czynów popełnionych przez nieletnich. W 1994r w tej kategorii odnotowano 3 takie czyny/wskaźnik dynamiki wynosi 466.6/.

- bójka lub pobicie- w 1995r odnotowano 6 czynów popełnionych przez nieletnich. W 1994r odnotowano 6 takich czynów/wskaźnik dynamiki wynosi 100/.

-kradzież mienia- w 1995r odnotowano 122 czyny popełnione przez nieletnich. W 1994r odnotowano 78 takich czynów/wskaźnik dynamiki wynosi 156.4/.

-kradzież z włamaniem do obiektów społecznych- w 1995r odnotowano 22 czyny popełnione przez osoby nieletnie. W 1994r w tej kategorii odnotowano 16 czynów./wskaźnik dynamiki wynosi 137.5/.

-kradzież z włamaniem do obiektów prywatnych- w 1995r odnotowano w tej kategorii 137 czynów popełnionych przez nieletnich. W 1994r w tej kategorii odnotowano 126 czynów./wskaźnik dynamiki wynosi 108.7/.

-rozbój, kradzież rozbójnicza, wymuszenie rozbójnicze- w 1995r odnotowano 18 czynów popełnionych przez nieletnich. W 1994r w tej kategorii odnotowano 12 czynów./wskaźnik dynamiki wynosi 150/.

-zagarnięcie mienia społecznego- w 1995r odnotowano 9 czynów popełnionych przez nieletnich. W 1994r odnotowano 7 takich czynów./wskaźnik dynamiki wynosi 128.5/.

-przestępstwa drogowe- w 1995r odnotowano 19 czynów popełnionych przez osoby nieletnie. W 1994r w tej kategorii odnotowano 10 czynów./wskaźnik dynamiki wynosi 190/.

-pożar i podpalenie- w 1995r odnotowano 2 czyny popełnione przez osoby nieletnie. W 1994r w tej kategorii odnotowano 3 czynów./wskaźnik dynamiki wynosi 40/.

Przestępczość nieletnich charakteryzuje się tym, iż najbardziej zagrożone są miasta Biała Podlaska z 181 czynami popełnionymi przez osoby nieletnie, Międzyrzec Podlaski z 71 czynami, Radzyń Podlaski z 24 czynami, Łosice z 19 czynami. W pozostałych miastach, osadach i wsiach przestępczość nieletnich jest niewielka.

Oprócz ujawniania i ścigania nieletnich sprawców przestępstw Policja realizuje zadania w zakresie profilaktyki. Na koniec roku 1995 ujawniono ogółem 59 nieletnich zagrożonych demoralizacją. Zaś w 1994r było ich 115. W zainteresowaniu Policji pozostaje ogółem 653 nieletnich, w tym 202 zagrożonych demoralizacją oraz 451 sprawców czynów karalnych.

Szczegółowym nadzorem w formie arkusza pozostawało na koniec 1995r 167 nieletnich. Policja w okresie sprawozdawczym podejmowała różnorodne przedsięwzięcia w interesie nieletnich. Między innymi kierowano wnioski do instytucji i organizacji ogółem 375, w tym:

- do sądów rodzinnych	304
- służby zdrowia i opieki społecznej	1
- poradni wszelkich typów	3
- zakładów pracy rodziców	7
- szkół i innych placówek oś. i wychowawczych	49
- TPD	6

W 1995r 4-krotnie /raz w kwartale/ organizowane były wzmoczone działania krypt. "Nieletni", których celem było prowadzenie rozpoznania środowiska dzieci i młodzieży zagrożonych demoralizacją, zwiększenie kontroli nad nieletnimi, ujęcie nieletnich zbiegłych z zakładów poprawczych, wychowawczych, domów dziecka, domów rodzinnych. W wymienionych działaniach na zasadach wielokrotności uczestniczyło ogółem 371 policjantów, 96 pracowników oświaty i wychowania, 21 kuratorów zawodowych, 8 członków SKP, TPD, PCK oraz 21 innych osdb. W wyniku w/w działań skontrolowano ogółem 575 nieletnich sprawców czynów karnych, 275 rodzin nadużywających alkoholu w których wychowują się dzieci, 284 lokali gastronomicznych, 87 klubów młodzieżowych, 31 kin, 190 dworców PKP i PKS, 31 salonów gier komputerowych, 15 stacji uczniowskich. Powęższe działania przyczyniły się do ujawnienia 88 nieletnich wagarowiczów, 43 nieletnich nie uczących się i nie pracujących, 9 nieletnich zażywających środki odurzające, 10 nieletnich pozbawionych opieki przebywających w miejscach publicznych, 45 nieletnich którym należy udzielić pomocy materialnej, 65 nieletnich przebywających w miejscach publicznych w późnych godzinach nocnych.

W ramach zespołu ds. profilaktyki dwukrotnie organizowano spotkania w KWP ze specjalistami i asystentami Komend Rejonowych Policji oraz KP w Międzyrzeczu Podlaskim i Łosicach w trakcie których zostały omówione zagadnienia prewencyjne, a szczególnie

dot. problematyki nieletnich. Zorganizowano w KWP konferencję poświęconą problematyce nieletnich z udziałem podmiotów pozapolicyjnych. W grudniu ubr. w KWP zorganizowano spotkanie K-tów wszystkich jednostek Policji w trakcie którego omówiono także sprawy związane z realizacją zadań w zakresie problematyki nieletnich, w tym wprowadzono do użytku kartę kontrolną dot. problematyki nieletnich. Opracowano wzór pieczęci pomocniczej do stęplowania kart Mkr2 do rejestracji nieletnich zagrożonych demoralizacją.

Do Sądów Rodziny i Nieletnich wpłynęło ogółem 426 spraw w tym o czyny karalne 318, dot. zagrożenia demoralizacją 108. Sądy orzekły środki wobec 426 nieletnich w tym 110 wobec nieletnich zagrożonych demoralizacją i 313 wobec sprawców czynów karalnych, które przedstawia się następująco:

- upomnienie sądy orzekły wobec 117 osób, w tym zagrożonych demoralizacją w 28 przypadkach, wobec sprawców czynów karalnych w 89 przypadkach.
- zobowiązanie do określonego zachowania się sądy orzekły w 92 przypadkach w tym w 27 przypadkach wobec nieletnich zagrożonych demoralizacją i 55 wobec nieletnich sprawców czynów karalnych,
- nadzór odpowiedzialny rodziców i opiekunów sądy orzekły w 90 przypadkach, w tym wobec 21 nieletnich zagrożonych demoralizacją oraz wobec 69 nieletnich sprawców czynów karalnych.
- nadzór kuratora sądy orzekły wobec 24 nieletnich zagrożonych demoralizacją i 84 sprawców czynów karalnych. Razem nadzór został orzeczony w 106 przypadkach.
- zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych sądy orzekły w 8 przypadkach, w tym wobec sprawców czynów karalnych w 7 przypadkach i zagrożonego demoralizacją w 1 przypadku.
- przepadek rzeczy sądy orzekły w 2 przypadkach w tym wobec 1 nieletniego zagrożonego demoralizacją i 1 wobec nieletniego sprawcy czynu karalnego.

- umieszczenie w instytucji lub organizacji do przygotowania zawodowego sądy orzekły ogółem w 10 przypadkach, w tym nieletnich zagrożonych demoralizacją w 2 przypadkach oraz wobec 8 nieletnich sprawców czynów karalnych.
 - umieszczenie w placówce opiekuńczo-wychowawczej sądy orzekły ogółem wobec 4 nieletnich, w tym w 3 przypadkach dot. nieletnich zagrożonych demoralizacją i w 1 przypadku wobec sprawcy czynu karalnego.
 - umieszczenie w zakładzie wychowawczym sądy orzekły ogółem wobec 17 nieletnich, w tym wobec 7 nieletnich zagrożonych demoralizacją i wobec 10 nieletnich sprawców czynów karalnych.
 - umieszczenie w zakładzie poprawczym sądy orzekły wobec 18 nieletnich sprawców czynów karalnych.
 - nadzór organizacji społecznej, zakładu pracy, osoby godnej zaufania sąd zastosował w 1 przypadku wobec sprawcy czynu karalnego.
 - umieszczenie w schronisku sądy orzekły wobec 8 nieletnich sprawców czynów karalnych.
 - sądy zobowiązały rodziców do naprawienia szkody w 9 przypadkach.
- Na ogólną liczbę 8133 stwierdzonych przestępstw 276 zostało popełnionych indywidualnie przez nieletniego, dorosły wraz z nieletnim popełnili przestępstwo w 94 przypadkach, dwie osoby nieletnie w 81 przypadkach. W grupach 3 osobowych dorosłi wraz z nieletnimi odnotowano w 90 przypadkach, tylko nieletnich w 78 przypadkach.

Oceniając stan trzeźwości nieletnich należy stwierdzić, że na ogólną liczbę 547 podejrzanych nieletnich stan trzeźwości ustalono u 235 z nich i stwierdzono, że 44 z nich było pod wpływem alkoholu co stanowi 18,7%.

W poszczególnych kategoriach przedstawia się to następująco:

-uszkodzenie ciała- ustalono 12 nieletnich sprawców z czego stan trzeźwości ustalono u 10 stwierdzając, że 3 z nich jest pod wpływem alkoholu co stanowi 30%.

-udział w bójce lub obliciu- ustalono 20 nieletnich sprawców z czego trzeźwość ustalono u 9 z nich stwierdzając, że 1 z nich

jest pod wpływem alkoholu co stanowi 11.1% ogółu badanych.

- kradzież mienia prywatnego- ustalono 133 nieletnich sprawców z czego stan trzeźwości ustalono u 54 z nich i stwierdzono, że 5 z nich jest pod wpływem alkoholu co stanowi 9.3% ogółu badanych.

-kradzież z włamaniem- ustalono 265 nieletnich sprawców z czego stan trzeźwości ustalono u 184 z nich i stwierdzono, że 23 z nich jest pod wpływem alkoholu co stanowi 22.1% ogółu badanych.

-rabunek i wymuszenie rozbójnicze- ustalono 36 nieletnich sprawców Stan trzeźwości ustalono u 14 z nich i stwierdzono, że 4 jest pod wpływem alkoholu co stanowi 28.6% ogółu badanych.

W Izbie Wytrzeźwień w Białej Podlaskiej zatrzymano ogółem 12 nieletnich, w 1994 roku było ich zatrzymanych do wytrzeźwienia 65.

Zjawisko subkultur młodzieżowych

Aktywność grup młodzieżowych zanotowano na terenie Międzyrzecza Podlaskiego. Funkcjonują dwie wzajemnie zwalczające się grupy chłopaków. Pierwszą z nich stanowią "skini" która zrzesza młodzież w wieku 15-19 lat i głoszą hasła "Polska dla Polaków". Drugą grupę stanowią anarchiści. Obie grupy liczą po około 40 członków. Zanotowano przypadki pobicia i uszkodzenia mienia oraz zakłócenie ładu i porządku publicznego. Wymienieni posługują się niebezpiecznymi narzędziami jak łańcuchy, kastety, kije do bójsbola, butelkami. Także duży problem stanowią tzw. "sprejowcy". Obecność ich odczuwalna jest we wszystkich miastach naszego województwa. Usuwanie napisów często niecenzuralnej treści pochłania wiele środków, które obciążają właścicieli obiektów oraz władze samorządowe.

Prostytucja wśród nieletnich

W województwie bielskopodlaskim prostytucja jest zjawiskiem marginalnym. Na terenie miasta Biała Podlaska w zainteresowaniu Sekcji Operacyjno-Rozpoznawczej KRP znajduje się kilka dziewcząt, które zajmują się prostytucją. Głównym miejscem działania prostytutek są hotele i pensjonaty. Należy podkreślić, że zjawisko prostytucji nie jest dostatecznie rozpoznane przez Policję. Brak jest planowych systematycznych działań rozpoznawczych. Należy dodać, że prostytucja nie jest przestępstwem a towarzyszące jej przestępstwa jak strączycielstwo, auterystwo czy kuplerstwo są bardzo trudne do udowodnienia.

Narkomania

W województwie świątoblińskopodlaskim narkomania jest zjawiskiem marginalnym. Na koniec 1995 roku zarejestrowanych było ogółem 32 narkomanów, w tym: 31 mężczyzn i 1 kobieta. W wieku do 17 lat zarejestrowany był 1 mężczyzna. W wieku 18 do 20 lat zarejestrowanych było 18 osób w tym 17 mężczyzn i 1 kobieta. Nieco szerszym zjawiskiem jest tokaykomania. Uczniowie szkół podstawowych zajmują się wochaniem kleju i innych środków chemicznych. W Poradni POwrót z "U" w Białej Podlaskiej jest zarejestrowanych 8 nieletnich w tym 6 chłopców i 2 dziewczyny.

Współpraca międzyinstytucjonalna

Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie problematyki nieletnich z instytucjami i organizacjami społecznymi układa się bardzo dobrze. Zorganizowano w KWP konferencję poświęconą problematyce dzieci i młodzieży w której udział wzięli przedstawiciele wszystkich instytucji i organizacji w terenie województwa realizujące zadania w zakresie problematyki dzieci i młodzieży. W ramach realizowanego programu "Bezpieczne Miasto" w Białej Podlaskiej funkcjonuje zespół ds. nieletnich. Zespół w skład który wchodzi podmioty pozapolicyjne realizują wspólnie wypracowane programy profilaktyczne przeciwdziałające zjawiskom patologicznym wśród dzieci i młodzieży. Problematyka dzieci i młodzieży została potraktowana priorytetowo. Między innymi budowane są boiska do gier zespołowych w kosza, siatkówkę. Organizowane są konkursy dot. bezpieczeństwa ruchu drogowego i bezpiecznych zachowań w różnych sytuacjach. Współpraca z OHP, ZHP, TPO, PCK, służbą zdrowia, kuratorium oświaty, sądami, kuratorami zawodowymi jest poprawna. Podejmowane są wspólne przedsięwzięcia jak również dokonywana jest wymiana informacji pomiędzy w/w instytucjami i organizacjami. Najbardziej zaawansowana jest współpraca z Pełnomocnikiem Wojewody ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Sanepidem.

Podsumowując wyniki za 1995 rok należy stwierdzić, że przestępczość wśród nieletnich ma charakter progresywny, a najsmutniejszy w tym wszystkim jest to, że wiek sprawców czynów karnych stale się obniża. Ponadto obserwujemy niewydolność organów państwowych, samorządowych i organizacji społecznych realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przestępczości i demoralizacji dzieci i młodzieży. Biorąc pod uwagę wnioski wynikające z oceny w 1996 roku należy podjąć następujące przedsięwzięcia:

Uwarunkowania przestępczości i demoralizacji nieletnich

Do głównych uwarunkowań sprzyjających przestępczości i demoralizacji nieletnich należy zaliczyć:

- niekorzystną sytuację rodzinną,
- zaniedbanie wychowawcze i opiekuńcze,
- patologiczne zachowania rodziców i opiekunów,
- brak zorganizowania czasu wolnego,
- negatywny wpływ zachowań grup rówieśniczych.

Najczęściej spotykane objawy nieprzystosowania nieletnich to:

- systematyczne wagiary i ucieczki ze szkoły,
- picie alkoholu, używanie środków odurzających, palenie tytoniu,
- popełnienie wykroczeń,
- stosowanie przemocy w stosunku do rówieśników.

Niepokojem napawa stale obniżający się wiek nieletnich popełniających przestępstwa, w tym:

- popełnianie przestępstw o dużym ciężarze gatunkowym,
- agresywne zachowania,
- wykorzystywanie niebezpiecznych narzędzi,
- nadużywanie alkoholu, zażywanie środków odurzających.

NAZWA JEDNOŠTKI POLICJI	CZYNY NIEL. 1994r	CZYNY NIEL. 1995r	WIKAZNIK DYNAMICZNY	OSOBY 1994r	OSOBY 1995r	WIKAZNIK DYNAMICZNY
KRP BIAŁA PODLASKA	171	181	105.8	197	255	129.4
KP JANÓW PODLASKI	1	6	600.	2	7	350.
KP KODEN		7		3	5	166.6
KP KONSTANTYNÓW	5			3		
KP LESNA PODLASKA	5			4	1	25.
KP ŁOMAZY	1	3	300	1	5	500.
KP PIŚCZĄC	3	12	400	3	18	600
KP ROKITNO		2		1	2	200
KP TERESPOL	9	15	166.6	9	16	177.7
KP ŁOSICE	4	19	475.	5	30	600.
KP TUCZNA	1			1		
KP ZALESIE	1	5	500	1	6	600.
KP GMINY BP	5	2	40	14	4	28.5
KP HUSZLEW						
KP OLSZANKA		2			1	
KP BŁATERÓW	7	12	171.4	11	9	81.8
KP SARNAKI	5	11	220.	5	5	100.
KP KORNICA STARA		4			7	
KKP MAŁASZEWICZE	2	12	600	4	24	600
RAZEM REJON BIAŁA PODLASKA	220	293	133.2	264	395	149.6
KRP RADZYN PODLASKI	5	24	480.	12	32	266.6
KP MIĘDZYRZEC PODLASKI	43	71	165.1	83	107	128.9
KP WOHYŃ		1			1	
KP CZEMIERNIKI	2	2	100.	2	2	100.
KP DREŁÓW	1	9	900	1	9	900
KP KAKOLEWNICA	3	2	66.6	5	3	60.
KP KOMARÓWKA PODLASKA		1		1	2	200.
KP ULAN MAJORAT	2			3	2	66.6
RAZEM REJON RADZYN PODLASKI	56	110	196.4	107	158	147.6
KRP PARCZEW	18	6	33.3	32	8	25.
KP WISZNICE		1			1	
KP DĘBOWA KŁODA		3			3	
KP HANNA						
KP JABŁÓN	6	3	50.	7	5	71.4
KP MILANÓW	1	3	300.	1	1	100.
KP PODEDWÓRZE	1	1	100.	1	4	400.
KP SIEMIEN	4	2	50.	8	4	50.
KP ŚLAWATYCZE	3			3		
KP SOSNÓWKA		15			1	
RAZEM REJON PARCZEW	33	34	103	52	27	51.9
RAZEM WOJEWÓDZTWO	309	437	141.4	423	580	137.1

NAZWA JEDNOSTKI POLICJI	DOCHODZENIA I ŚLEDZTWA STWIERDZONE	CZYNY KARALNE NIELETNICH	UDZIAŁ NIEL. W STOSUNKU DO ILOSCI PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH W %
KRP BIAŁA PODLASKA	2241	181	8.0
KP JANÓW PODLASKI	98	6	6.1
KP KODEN	63	7	11.1
KP KONSTANTYNÓW	61		
KP ŁESNA PODLASKA	103		
KP ŁOMAZY	147	3	2.0
KP PIŚCZCZAC	161	12	7.4
KP ROKITNO	74	2	2.7
KP TERESPOL	894	15	1.6
KP ŁOSICE	342	19	5.5
KP TUCZNA	43		
KP ZALESIE	89	6	5.6
KP GMINY BP	205	2	0.9
KP HUSZLEW	28		
KP OLSZANKA	45	2	4.4
KP BŁATERÓW	108	12	11.1
KP SARNAKI	102	11	10.7
KP KORNICA STARA	51	4	7.8
KKP MAŁASZEWICZE	366	12	3.3
RAZEM REJON BIAŁA PODLASKA	5211	293	5.6
KRP RADZYN PODLASKI	541	24	4.4
KP MIEDZYRZECÓ PODLASKI	1157	71	6.1
KP WOHYN	80	1	1.25
KP CZEMIERNIKI	39	2	5.1
KP DREŁÓW	92	9	9.7
KP KAKOLEWNICA	83	2	2.4
KP KOMARÓWKA PODLASKA	40	1	2.5
KP ULAN MAJORAT	72		
RAZEM REJON RADZYN PODLASKI	2104	110	5.2
KRP PARCZEW	286	6	2.0
KP WISZNICE	61	1	1.6
KP DEBOWA KŁODA	76	3	3.9
KP HANNA	35		
KP JABŁON	80	3	3.75
KP MILANÓW	58	3	5.1
KP PODEDWORZE	24	1	2.9
KP SIEMIEN	55	2	3.6
KP ŚLAWATYCZE	87		
KP SOSNOWKA	46	15	32
RAZEM REJON PARCZEW	818	34	4.1
RAZEM WOJEWÓDZTWO	8133	437	5.3

NAZWA JEDNOSTKI POLICJI	ZABOJSTWA		ZGNALEENIA		USZKODZENIE CIAGA (159-157 KK)		BOJKA LUB POBICIE (159, 159 KK)		KRAZDZIE MIENIA (203, 203 KK)		KRAZDZIE Z NICHAMISEM SPOLECZNA (203 KK)		KRAZDZIE Z WZAM. PRYMIATNA (203 KK)		ROZBOJ, KRAZDZIE ROZBOJNICZA (209-211 KK)		CZYNNY NAPASO NA F. PUBLICZ.		ZAGARNIECIE MIENIA SPOLECZ. (199-202 KK)		PRZESTĘPIWA DROGOWE		POZAR I POOPALENIE		RAZEM		CZ		
	CZYNNY	OSOBY	CZYNNY	OSOBY	CZYNNY	OSOBY	CZYNNY	OSOBY	CZYNNY	OSOBY	CZYNNY	OSOBY	CZYNNY	OSOBY	CZYNNY	OSOBY	CZYNNY	OSOBY	CZYNNY	OSOBY	CZYNNY	OSOBY	CZYNNY	OSOBY	CZYNNY	OSOBY		CZYNNY	OSOBY
KRP BIAKA PODLASKA					4	4	1	5	51	61	4	12	70	116	5	17			2	3	4	4			181	255	1		
KP JANÓW PODLASKI									1	1	2	3							2	1					6	7			
KP KODEN			3	1	1	1			2	2															7	5			
KP KONSTANTYNÓW																													
KP LESNA PODLASKA														1															
KP ŁOMAZY									1	2	1	2													3	5			
KP PIŚCZAC					1	1			5	7	1	1						3	8	1	1				12	18			
KP ROKITNO																					1	1			1	1			
KP TERESPOL							1	2	7	7	3	3			4	4								15	16				
KP ŁOSICE					2	1			6	9	1	3	4	8	1	2					2	2	1	4	19	30			
KP TUCZNA																													
KP ZALESIE					1	1			2	2			1	2											5	6			
KP GMINY BP									1	1			1	3											2	4			
KP HUSZLEW																													
KP OLSZANKA									2	1															2	1			
KP PLATERÓW									2	1			1	1															
KP SARNAKI									1	1			9	3	1	1						1	1		11	5			
KP KORNICA STARA									2	15	1	1	1	1											4	7			
KRP MAŁASZEWICZE					1	1			3	4	3	13						2	4						12	24			
RAZEM - REJON BIAKA PODLASKA			3	1	10	9	2	7	85	104	16	38	87	135	11	24		9	16	9	9	1	4	293	395				
KRP RADZYN PODL.					1	1	1	11	6	5			11	20	1	1				1	1	1	1	24	32				
KP MIEDZYRZEC PODL.			3	3	2	3	11	10	13				25	43	6	11				3	3			71	107				
KP HOHYN																								1	1				
KP CZEKIERNIKI									1	1														2	2				
KP DRELÓW													6	7										9	9				
KP KAJKOLEWNICA									1	2											1	1		2	3				
KP KONARÓWKA PODL.																								1	2				
KP ULAN MAJORAT									1	2																			
RAZEM - REJON RADZYN PODLASKI			3	4	3	4	12	19	23				42	70	7	12				5	5	1	1	110	158				
KRP PARCZEN								1	1	2			1	1						1	1			6	8				
KP HISZNICE																				1	1			1	1				
KP DEBONARÓWA									2	2										1	1			3	3				
KP HANNA																													
KP TABŁOK													2	4							1	1		3	5				
KP MILANÓW													3	1										3	1				
KP POPEŁNÓRZE													1	4										1	4				
KP SIEMIEŃ										1			1	2							1	1		2	4				
KP SEKANATYCZE																													
KP SOSNÓWKA									15	1															15	1			
RAZEM - REJON PARCZEN								1	18	6			8	12							5	5		34	27				
RAZEM WOJEWÓDZTWO			3	4	14	12	6	20	122	133			137	217	18	36		9	16	19	19	2	5	487	580				